

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Tämä on järkevä lisäys.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, nykyiseen verrattuna palkkatukimahdollisuuden ulkopuolelle, oppisopimuskoulutukseen myönnettävää palkkatukea lukuun ottamatta, jäisivät 25–49-vuotiaat toisen asteen koulutuksen suorittaneet, jotka eivät ole kotoutumissuunnitelmaan oikeutettuja maahanmuuttajia ja joilla ei ole työllistymistä olennaisesti vaikeuttavaa vammaa tai pitkäaikaissairautta ja jotka ovat olleet ansiotyössä kuuden edeltävän kuukauden aikana. Lähtökohtaisesti näillä työttömillä arvioidaan olevan paremmat edellytykset työllistyä avoimille työmarkkinoille ilman palkkatukeakin. Näin ollen rajaus on perusteltu.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**

- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**
- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

Muiden aiemmin palkkatuen piiriin kuuluneiden työnantajien lisäksi palkkatukea voitaisiin myöntää myös hyvinvointialueelle, tämä on tärkeä lisäys. Kuten esityksessä todetaan, kotitalouksien merkitys palkkatuetun työn tarjoajina on vähäinen ja kotitalouksilla on usein mahdollisuus saada muuta tukea työntekijän palkkaamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Kotitalouksien rajaaminen palkkatuen ulkopuolelle huomioitaisiin myös tuloverolaissa. Näin ollen muutos on perusteltavissa. Hallituksen esityksessä työnantajaa koskeviin palkkatuen myöntämisedellytyksiin lisättäisiin säännös siitä, ettei palkkatukea voitaisi myöntää samalle työnantajalle uudestaan saman työntekijän palkkakustannuksiin. Nykyisestä poiketen palkkatuki voitaisiin kuitenkin myöntää samasta henkilöstä välittömästi uudelleen toiselle työnantajalle palkkatukijakson kestoista riippumatta, mikäli palkkatuen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Edellä mainittu ei koskisi vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen myönnettävää palkkatukea, eikä 60 vuotta täyttäneestä pitkäaikaistyöttömästä myönnettävää palkkatukea, vaan näissä tilanteissa palkkatuki voitaisiin myöntää uudestaan samalle työnantajalle aiemman palkkatukijakson jatkona tiettyjen edellytysten täytyessä. Henkilön työllistymisen ja palkkatuen käytön kannalta yrityksissä olisi parempi, että työntekijän olisi mahdollista jatkaa palkkatukityössä myös samalla työnantajalla, mikäli palkkatukiehdot muutoin täyttyisivät.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Työnantajan näkökulmasta on huono asia, että sivukulut eivät olisi jatkossa palkkatuen piirissä. Muutos on kuitenkin perusteltavissa palkkatukien maksatuksen yksinkertaistamisen näkökulmasta, kun tiedot saadaan suoraan tulorekisteristä ja tämä vähentää käsityötä palkkatukien maksatukseen hakemisessa.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestoista riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päättyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Tuen määrän vakioiminen työttömyyden kestosta riippumattomaksi selkiyttää tilannetta ja on siksi hyvä asia.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**
- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

Hallituksen esityksen mukaisesti vamman tai sairauden perusteella myönnettävän palkkatuen määrä olisi muusta palkkatuesta poiketen 70 prosenttia palkkakustannuksista. Tuella katettavat palkkauskustannukset määräytyisivät yhdenmukaisesti muun palkkatuen kanssa. Tuki myönnettäisiin ensin 10 kuukauden ajalle. Työsuhteen jatkuessa samalla työnantajalla palkkatuelle voitaisiin myöntää jatkoa enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan, jos työntekijän vamma tai sairaus on sellainen, että sen arvioidaan alentavan hänen tuottavuuttaan tarjolla olevassa työtehtävässä olennaisesti sekä pysyvästi tai pysyväisluonteisesti. Tämä poikkeus muuhun palkkatukeen on kannatettava ja perusteltu.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtioneuvoston ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Hallituksen esityksen mukaan nykyisestä poiketen 100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille, eikä ainoastaan niille, joiden ei ole katsottu harjoittavan elinkeinotoimintaa. Tämä on hyvä asia ja laajentaa yhdistysten mahdollisuutta palkkatuella palkkaamiseen ja tuo lisää palkkatukityöpaikkoja.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

Hallituksen esityksen mukaan oppisopimuskoulutukseen palkkatukea voitaisiin myöntää minkä tahansa työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi, jos työnhakijan työttömyyden arvioidaan johtuvan ammatillisen osaamisen puutteista ja oppisopimuskoulutuksen arvioidaan parantavan työnhakijan mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Tämä on hyvä ja tarkoituksen mukainen poikkeus, joka edesauttaa oppisopimuksen hyödyntämistä työllistämisen edistämisessä.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

Hallituksen esityksessä edelleen siirtämistä koskevia nykyisiä ehtoja muutettaisiin siten, että käyttäjäyritystä koskisi mahdollisimman pitkälle samat ehdot, jotka koskevat myös palkkatukea saavaa työnantajaa. Ehdolla ehkäistäisiin edelleen siirtämiseen liittyvää kilpailun vääristymisen riskiä. Kokonaisuutta tarkastellen tämä on perusteltua.

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

Hallituksen esityksestä ei käynyt ilmi riittävää perustetta sille, miksi tällainen uusi tukimuoto tarvitaan ja miksi tätä kohderyhmää ei voida sisällyttää palkkatuen piiriin vaan on määritelty erillinen uusi tukimuoto? Kaikki poikkeukset hankaloittavat niiden käyttöä ja hallintaa niin asiakkaiden kuin työllisyyspalvelujen henkilöstönkin näkökulmasta. Koska tällaista uutta tukea on lähdetty valmistelemaan, sille olisi syytä kirjata selkeät perustelut näkyviin, miksi sitä ei voida sisällyttää palkkatuen piiriin.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

Käsitteen muutokset on perusteltu.

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Lain kumoaminen ja sen vaikutukset on perusteltu riittävästi ja tämä yksinkertaistaa myös palkkatukisäädöksiä.

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**

Hallituksen esityksessä todetaan velvoitetyöllistämisestä, että työllistäessään työttömän työnhakijan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun työllistämisveloitteen perusteella, kunnalla olisi oikeus saada tukea 50 prosenttia tuella katettavista palkkakustannuksista. Sääntelyn selkiyttämiseksi edellä tarkoitettua tukea ei enää kutsuttaisi palkkatueksi, koska kyseiseen tukeen sovelletaan vain rajatusti palkkatukea koskevia säännöksiä. Tukeen sovellettaisiin samoja tukikelpoisia kustannuksia kuin palkkatukeen. Se, että velvoitetyöllistämistä maksetaan tukea vain bruttopalkan mukaisista kustannuksista eikä sivukuluja voida huomioida kasvattaa kuntien velvoitetyöllistämisen kustannuksia ja tämä tulee huomioida, kun tarkastellaan muita kuntien vastuulle työllistämiseen liittyvien kustannusten kokonaisuutta TE-palvelu-uudistuksessa.

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- c. Muuta kommentoitavaa**

-

